

Kur'ân'da Ebrar

Feyza Hanım: “Kur'ân'da geçen ‘ebrar’ ne demektir? Açıklar mısınız?”

Kur'ân'da kökte “ebrâr” kelimesiyle buluşan birçok kelime geçiyor. Meselâ, aynı kökten gelen “El-Birr”, iyilik, güzellik, salih amel, Allah'ın makbul gördüğü iyi davranışlar, ihlâslı amel ve her türlü iyilik anlamlarında Kur'ân'da geçer.¹

“El-Berr” iyilik yapan, iyilik seven, yaptığı her iş sırf iyilik ve hayır olan, asla kötülük sevmeyen ve hiçbir şekilde kötülük yapmayan, iyiliği herkese dokunan, hayırlı işleri ve itaati seven, itaatkâr kullardan hoşlanan mânâlarında Allah'ın isimlerindedir. Yani Allah, Berr'dir. Yani mutlak iyi olan, mutlak iyilik eden, mutlak iyilik seven, iyiliği ve hayrı geniş ve sonsuz olan, iyilikte hiçbir mahlûkunu ihmal etmeyen, kullarına karşı şefkati ve ihsanı bol olandır. Cenâb-ı Hak iyiliği emreder, iyilik yapan salih kullarını katında mükâfatlandırır.

“El-Berr” ismi Kur'ân'da şöyle geçer: “Derler ki: ‘Biz dünyada ailemiz arasında iken Allah'ın azabından korkardık. Allah bize lütufta bulundu. Ve iliklere kadar işleyen Cehennem azabından bizi korudu. Bundan önce biz O'na hep duâ eder, isterdik. Şüphesiz ki O El-Berru'r-Rahîm'dir (Vaadinde sadıktır, pek çok lütuf ve ihsan sahibidir, çok merhamet edicidir.)”²

Eşsiz güzellik, kusursuz ebedî kemâlat, benzersiz olgunluk ve mutlak iyilik sahibi olan Cenâb-ı Hakk'ın bir saadet yurdu ve sırf bir ziyafet yeri olan Cennet'te çok sevdiği kullarına daimî olarak ihsan ve ikramda bulunacağını vaad ettiğini bildiren Bedüzzaman Hazretleri, yeryüzündeki bütün güzelliklerin Allah'ın hayret verici ve gizli kemâlâtını gösterdiğini, yeryüzünde her baharda gözleri ve gönülleri dolduran bu cömertliğin bâkî Cennet'teki ikramlara birer çağrı niteliği taşıdığını kaydeder.³

Bedüzzaman'a göre, kâinatın yüzünde serilmiş olan ve gâyet güzel, san'atlı, parlak ve süslü bulunan şu mevcûdât; ışık güneşi bildirdiği gibi, eşsiz, benzersiz, misilsiz mânevî bir cemâlin güzelliklerini bildirir; denksiz, gizli, ebedî ve mutlak bir hüsnün ve iyiliğin varlığına işâret eder. Böyle mutlak bir hüsnün ve iyiliğin varlığı ebedî olduğundan, bu iyiliğe yönelenlerin de vücutları Allah'ın izniyle ebedî olacaktır. Sınırsız derecede iyi olan ve iyilik seven Cenâb-ı Hak bunu vaad etmiştir. Kâfir bunu bilmediğinden cahilliğinin kurbanı olarak Allah düşmanı olup çıkmıştır.⁴

“El-Berr” Kur’ân’da kara parçası mânâsında da geçer.⁵ “El-Berr” isminin çoğulu “El-Ebrâr”dır. İyilik seven, hayır seven, itaatkâr, iyi ve salih olup mahşeri iyi dereceyle geçerek Cennete ulaşmış kullar için kullanılır. Kur’ân’da muhtelif âyetlerde bu isim de yoğun şekilde geçmektedir.

Buraya ilgili âyetlerden birkaçını alalım:

“Rabbimiz! Biz ‘Rabbimize iman edin!’ diye çağırın dâvetçiyi işittik ve iman ettik. Rabbimiz! Sen de günahlarımızı bağışla, kusurlarımızı ört ve bize Ebrâr (iyiler zümresi) ile birlikte ölmeyi nasip eyle.”⁶

“Fakat Rablerinden korkan kimseler için, altlarından ırmaklar akan Cennetler vardır. Onlar orada ebediyen kalırlar ve Allah katından ziyafetlerle ağırlanırlar. Allah katındaki mükâfat ise, Ebrâr (salih kullar) için dünya menfaatinden daha hayırlıdır.”⁷

“Muhakkak ki Ebrâr (ihlâs ile kulluk edenler), içine kâfur katılmış şarap ile dolu kadehten içerler. O kâfur, Cennette bir pınardır ki, Allah’ın mü’min kulları içerler ve onu diledikleri tarafa akıtırlar. Onlar adaklarını yerine getirirler ve dehşeti her tarafı kaplayan bir günden korkarlar. Kendi canlarının çektiği yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler. ‘Sizi ancak Allah rızası için doyuruyoruz’ derler. ‘Sizden bir karşılık veya teşekkür beklemiyoruz. Yüzlerin asılacağı o dehşetli günde biz Rabbimizden korkarız.’ Allah onları o günün şerrinden korur. Yüzlerine güzellik, gönüllerine sevinç verir. Sabretmelerine karşılık onları Cennetle ve ipek elbiselerle mükâfatlandırır.”⁸

“Ebrâr (ihlâs ile kulluk edenler) nimetlerle dolu Cennet içindedirler. Fücâr (günaha giren kâfirler) ise Cehennem ateşindedirler.”⁹

“Ebrâr (ihlâs ile kulluk eden iyi kimseler) ise İliyyûn’da kayıtlıdır. İliyyûn’un ne olduğunu bilir misin? O apaçık yazılmış bir kitaptır. Ona yüksek derecelerdeki melekler şahittir. Ebrâr (iyiler, salih kullar, hayırsever kullar, itaatkâr kullar) nimetler içindedirler. Koltuklara kurulup etraflarındaki güzellikleri seyrederler. Yüzlerinde o nimetlerin parıltısını görürsün. Onlara, ağzı mühürlü halis bir şaraptan içirilir. Bir şarap ki, ardında nefis bir koku bırakır. İmrenecek olanlar, işte buna imrensin! O şaraba tesnim karıştırılmıştır. Tesnim bir pınardır ki, ondan Allah’ın rızasına yükselmiş olanlar içer. Dünyada iken mücrimler, iman etmiş olanlara gülüp dururlardı. Onların yanından geçerken birbirlerine kaş göz işareti yaparlardı.”¹⁰

Dipnotlar:

- 1- Bakınız: Bakara Sûresi: 44, 177, 189; Al-i İmran Sûresi: 92; Mâide Sûresi:
- 2; Mücadele Sûresi: 9; 2- Tur Sûresi: 26, 27, 28;
- 3- Sözlür, s. 68;
- 4- Sözlür, s. 69;
- 5- Bakınız: En'am Sûresi: 59, 63, 97; Yunus Sûresi: 22; Neml Sûresi: 63;
- 6- Al-i İmran Sûresi: 193;
- 7- Al-i İmran Sûresi: 198;
- 8- İnsan Sûresi: 5â€“16;
- 9- İnfitar Sûresi: 13-19;
- 10- Mutaffifîn Sûresi: 18-30